

AUTISME-p meeqqani inuusuttuaqqanilu ersinngitsumik nappaatip atugaanera

NASSIUSSIGIT

PDF-ILIARIUK

EMBED

PIVIUSUT

Autisme peroriartornermi innarluutaavoq, ilisarnaatigai inuit akornanni inooqataanermi inoqatinullu attaveqarniarnermi peqataaniarnermut paasinninniarnermullu meeqqap allaanerusumik aammalu kingusinnerusumik ineriartortarnera. Meeqqamit inooqatigiittut pissusiusunik "paasinninnissaq" ajornakusoortinneqartarpoq, inuillu akornanni pisuni naatsorsuutigisamit allaanerusumik pissusilersortarluni. Autisme peroriartornermi innarluutaammat, naalungiarsuunermiilli autisme atugaasarpoq. Ersiutai meeqqap alliarortnera malillugu meeqqamut artorsaataaleriartussapput, inuillu akornanniitillugu piumasaqarfiginera annertusiartortillugu. Inuit autisme-mik innarluutillit assigiinnik ilisarnaateqarput, aammali inuit allat assigalugit assigiinngissuteqarluinnartarlutik. Sapersaatigisaasa annertussusaat suunerilu taamaammat meeqqamit meeqqamut assigiinngilluinnartuusarput. Autisme-p meeqqap soqutigisai, inuttut pissusaata ineriartortnera inuuneranilu pissutsit nalinginnaasumik sunnertarpei. Autisme-mik innarluutillit ilaat ukioqatiminnut sanilliullutik poqiinnerusinnaasarput.

PISSUTAASUT

Tarnikkut ineriartortornermut innarluuteqarnerit qaratsap sananeqaataani pissutsinik peqquteqarpoq, kingornuttagaasinnaallunilu. Autisme-mik innarluutillip ineriartortneranut, taamalu autisme-p meeqqami qanoq annertutigisumik atugaaneranut, avatangiisit sunniuteqarluinnarput. Autisme-mik innarluutillip ineriartortneranut, taamalu autisme-p

meeqqami qanoq annertutigisumik atugaaneranut, avatangiisit sunniuteqarluinnarput. Tamatuma kingunerisarpaa meeqqap attavigiuminaappasittarnera attaviginiarneqarnerminiluunniit tunuartertarnera, taamaalillunilu avammut attaveqarnermik annaasaqartarnera. Meeqqap oqaatsinik ineriartortitsinini kinguarsartarpaa takunnittunillu eqqumiitsumik pissusilersortutut isigineqartarluni, assersuutigalugu pissusilersornerit uteqattaartut iliuuserisarmagit.

Meeqqat autisme-rtut:

- Pingasunik ukioqalinnginneranni malunniuttarpoq
 - Allanut attaveqarniarnerup ineriartortinnera innarluttumik pisoqaqatigiiffiusarpoq amigaateqarluni allaanerullunilu
 - Oqaatsitigut ineriartorneq innarluttarpoq kingusittarlunilu
 - Pissusilersornerik uteqqeqattaarinerpassualinnik pinngitsaalisatut iliorluni pissusilersorneq
 - Silassorissuseq allanngorarsinnaavoq nalinginnaasumiit appasinnerusumit qaffasinnerusumut
- Amerlasuut allanik aamma ajornartorsiuteqartarput, soorlu tarnikkut allanik aamma / imaluunniit ileqqulersuutitigut ajornartorsiuteqarnermik, tassaasinnaasunik sinnarlunneq, ileqqutigut ajornartorsiuteqarnerit, annilaanganeq isumatsannerlu.
-

AUTISME-P ERSIUTAI

Meeraq inuunerminii qaammatini siullerni ajoquteqanngitsutut isikkoqarsinnaasarpoq. Meeqqap inunnut allanut aammalumi angajoqqaaminut annikinnerusumik qisuariartarnera angajoqqaat paasiartulertarpaat. Inooqataanermut piginnaasatigut ajornartorsiuteqarnerit ilisarnaatini ersarinnerpaasarput. Meeqqap avatangiisini nuannarineq ajorpai. Taamatut pissuseqarnerup oqalunniarneq pissusilersornerlu sunnertarpai.

Inooqataanermi piginnaasat

- Atini taaneqartillugu qisuariartuaannartanngilaq
- Isit toqqarlugit qiviarnissaannik avaqqutsiniakulasarpoq
- Kivinneqarnissamut nuannarineqarlunilu ilassiorneqarnissamut akerliukulasarpoq - aqqarteqqullunilu nilliasarluni
- Allat misigissusaannik ilisimasaqarpassinngittarpoq
- Kisimiilluni pinnguarumasarpoq – nammineq silarsuaaqqaminiilertarluni allanilluunniit peqateqarnermini eqqumiitsumik periaaseqartarluni.

Oqaatsit

- Meeqqanut allanut naleqqiulluni kingusinnerusumik oqalulertarpoq
- Oqaatsit oqaaseqatigiillu siornatigut taasinnaasartakkani oqaatigisinnaajunnaartarpai
- Allatut nipinilluni oqalussinnaasarpoq akuttoqatigiinngitsunilluunniit oqalussinnaasarluni
- Oqaloqatigiinnermik aallartitsisinnaasannigilaq imaluunniit oqaloqatigiinnermik ingerlaannartitsisinnaassanani

- Oqaatsinik oqaaseqatigiinnillu uteqattaarisinnaasarneq, kisiannili qanoq paasineqarnissaannik atorneqarnissaannilluunniit tamatigut paasinnissinnaanngikkaluarluni.

Pissusilersorneq

- Aalariaatsinik uteqattaarisinnaasarpoq. Soorlu nikorfalluni timimik uaatitsilluni assaalluunniit uluttuullugit

- Eqqumiitsunik ileqquliussaqaarsinnaasarpoq

pissusilersuuteqariartulersarlunilu

- Sungiusimasaminik allannguinerit, soorlu sunaluunniit meeqqap inississimasaa nuunneqarsimappat, paatsiveerussutigisarpai

- Imminut ajoqusersinnaasarpoq, soorlu niaqquminik iikkamut aportartitsinikkut imminulluunniit kiisarnermigut

- Aallaamarujussuarsinnaavoq

- Pigisap sulluunniit ilaanic ingasaallugu

nuannarinnerujussualersinnaasarpoq, soorlu biilip pingussap

assakaasuanik, imaluunniit biilip susunnissuseqarneranik

tipaanilluunniit.

NEQEROORUTIT

Autisme katsorsaatisaartinneqanngilaq. Taamaattumik meeqqami ersiutaasut ilisarnartullu aalajangersimasut allannguutissaannik katsorsaaneq aaqqissuunneqartarpoq. Meeqqap ukiui immikkullu pisariaqartitai apeqqutaasarput katsorsaanermi anguniakkanut.

Katsorsaaneq makkuninnga imaqaarsinnaavoq:

- Meeqqat tarnimikkut nappaataannik ilisimatuumut, meeqqat nakorsaannut imaluunniit meeqqat tarnimikkut pissusaannik ilisimatuumut meeqqap sumik innarluuteqarneranik aalajangiinermik, nalilersuinermik angajoqqaallu peqatigalugit katsorsaanermik akisussaasumut innersuussineq

- Qatannngutitut ikorsiinissamik tapersersuinissamillu neqerooruteqarneq

- Ulluunerani paaqqinninnissamik, atuarfimmitt sunngiffimmilu sammisaqarnissamik kommunimit immikkut ittunik neqeroorutit

- Innarluutillit pillugit peqqussut naapertorlugu pisariaqarpat nalunaarsuineq

QANIGISAT

Ilissi aamma meeqqassi ikiorneqarnissamik pisariaqartitsineratulli

ikiorneqarnissamik pisariaqartitsivusi. Meeqqap

paasiniarneqarnerani ilissi maluginiakkasi pingaaruteqarput.

Autisme-rtumik meeraqarneq angajoqqaanut, ilaqtutanut aammalu

angajoqqaat aappariinnerannut annertuumik artukkiisinnaavoq.

Ilaqutariinnik allanik autisme-mik innarluutilimmik meeralinnik

eqqarsaatinik, ernumassutinik naalliutinillu oqaloqateqarsinnaaneq iluaqutaasinnaavoq.

Meeqqamut autisme-mik innarluutilimmut sungiusimalluakkamik ingerlanissaq pisariaqartinneqarpoq. Taamaattumik avatangiisit meeqqamut naammattumik unammillernartulimmik ineriartornissamullu periarfissalimmik aqqissuunneqarnissaat pingaaruteqarput, taamaattorli autisme-qarnerup malitsigisaanik ulluinnarni ingerlanermi ajornartorsiornarsinnaasut eqqarsaatiniitittariaqarlutik.

ATTAVISSAT PILLUGIT PAASISSUTISSAT

Peqqissaasut – peqqissaasut angerlarsimaffimmut orniguttartut - najukkami peqqinnissaqarfik illillu kommunit.

INNERSUUSSIFFIIT

www.socialstyrelsen.dk

www.autisme.dk

www.ipis.gl

www.sundhed.dk

Tigulaariffiit:

Socialstyrelsen.dk

Sundhed.dk

Lars Vedel Kessing, prof., ovl., dr.med., Psykiatrisk Center

Rigshospitalet, allaaserisaa

NUTAARSIASSAQ

13. maajip 2020

Napparsimmavinnut peqqissaavinnullu pulaarneq

Napparsimasortagut sanngiitsortagullu coronavirusimut illersorniarlugit immikkut ittuni taamaallaat qanigisaasut ingiallortaasinnaapput pulaarsinnaallutilluunniit.

NUTAARSIASSAQ

15. maajip 2020

Qanigisaasut suli Kalaallit Peqqissartut Illuanniissinnaanngikkallarput

Napparsimasut immikkut sanngiiffeqartut Kalaallit Peqqissartut Illuanniimmata pulaarnissamut maleruagassat peqqinnissaqarfiup sinneranisut atuupput.

PEQQIK.GL PILLUGU

ILINNIARTITAANEQ

SULIAQARTUNUT

INFO IN ENGLISH

NUTAARSIASSAT

VIDEREUDDANNELSE

SAQQUMMERSITAT